

Summatieve evaluatie Thuiszitterspact Groningen 2018-2020 (versie 15 juni 2020, status: concept)

Voorwoord

Het Thuiszitterspact met als motto ‘Elke thuiszitter is er één teveel!’ is op 6 juni 2018 in Groningen afgesloten en betreft een gezamenlijke aanpak van de samenwerkingsverbanden PO en VO in de stad Groningen, MBO, gemeente Groningen, Leerplicht/RMC, WIJ Groningen en GGD Groningen. In het najaar van 2018 is een uitwerkingsnotitie verschenen waarin we een concrete vertaalslag hebben gemaakt van de ambities en de doelstellingen uit het Thuiszitterspact. De centrale ambitie van het Pact luidt: *vanaf augustus 2020 mag geen enkel kind of jongere onder de 18 jaar langer dan drie maanden thuiszitten zonder een aanbod van passend onderwijs en/of zorg*. Dit doen we door middel van:

- het intensiveren van de samenwerking tussen de betrokken partijen;
- elkaar aanspreken op verantwoordelijkheden;
- en verbinding in de gehele onderwijsketen realiseren (PO, VO en MBO).

We hebben dit vertaald in de volgende vijf statements:

Leeswijzer summatieve evaluatie Thuiszitterspact 2018-2020

In deze summatieve evaluatie bouwen we voort op de evaluatie van het eerste jaar en gebruiken we het activiteitenplan 2018-2020 als onderlegger. Deze formatieve evaluatie is in juli 2019 door de stuurgroep opgeleverd. Voor de geïnteresseerde lezer is de evaluatie van het 1ste jaar beschikbaar, o.a. via: <https://www.swv-vo2001.nl/custom/uploads/2019/09/Thuiszitterspact-Groningen-evaluatie-1ste-jaar-augustus-2019.pdf>

Ten behoeve van de summatieve evaluatie komen hieronder alle aspecten o.b.v. de vijf hierboven benoemde thema's uit de periode 2018-2020 terug en is in de laatste kolom 'evaluatie' beschreven wat de stand van zaken is d.d. juni 2020. Na de inhoudelijke evaluatie geven we inzicht in de cijfers rond thuiszitters en de vrijstellingen. Vervolgens geven we de financiële verantwoording van de afgelopen projectperiode 2018-2020. We eindigen de evaluatie met de conclusies en aanbevelingen richting de bestuurders van de aangesloten organisaties binnen het Thuiszitterspact.

Voor diegene met weinig leestijd: we opteren voor een verlenging van de opdracht van het Thuiszitterspact tot augustus 2023, inclusief een verbreding van de opdracht waarbij we tevens de aansluiting onderwijs - jeugdhulp als ontwikkellijn binnen de stuurgroep Thuiszitterspact willen oppakken (voor de nadere detaillering: zie de aanbevelingen).

Inhoudsopgave

Evaluatie activiteiten Thuiszitterspact 2018-2020	pag. 3
Cijfers thuiszitters verschillende onderwijssoorten	pag. 16
Vrijstellingen	pag. 23
Financiële verantwoording Thuiszitterspact	pag. 25
Conclusies en aanbevelingen	pag. 27

Evaluatie activiteiten Thuiszitterspact 2018-2020

	<i>Periode (wanneer)</i>	<i>Activiteiten (wat)</i>	<i>Betrokkenen (wie)</i>	<i>Toelichting en resultaat</i>	<i>Summatieve evaluatie (stand van zaken juni 2020)</i>
1. Betrouwbare registratie - 'we kennen elke thuiszitter'					
1	okt '18 - jan '19	Scherpe afspraken op definities naar voorbeeld van de G4.	SWV's, gemeenten, mbo	<p>Naar analogie van de G4 zijn heldere en gedragen afspraken gemaakt over de definities rond verzuim en thuiszitten.</p> <p>Met schoolbesturen het gesprek aangaan om er zorg voor te dragen dat de gegevens in de monitor en de registratie op een juiste manier worden aangedragen. Niet alle (dreigende) thuiszitters worden onder de juiste definiëring door de schoolbesturen aan DUO, de gemeente/het samenwerkingsverband doorgegeven. Zie ook 3.3.</p>	<p>Er zijn heldere afspraken gemaakt over definities thuiszitters. Deze zijn opgenomen in de verzuimkaart (MBO) en het stappenplan oplopend verzuim (VO).</p> <p>PO: de definities thuiszitters zijn helder gesteld en gedeeld binnen de IB-leernetwerken van de PO scholen. Hierdoor bestaat er eenduidigheid in de monitoring. Per januari 2020 zijn m.b.t. risicoleerlingen en (dreigende) thuiszitters een coördinator thuiszitters vanuit het swv en regievoerders zorgplicht van de betrokken schoolbesturen elkaars aanspreekpunt. In juni 2020 vindt in samenwerking met de regievoerders zorgplicht van alle schoolbesturen een herdefiniëring van de definities m.b.t. thuiszitten plaats in het kader van melden en monitoren in Indigo.</p> <p>VO: het gesprek met de VO scholen over verzuim vindt met regelmaat plaats. Vanuit de werkgroep verdiepend verzuim worden alle thuiszitters en ziekgemelde leerlingen elk kwartaal gemonitord. Ook in de jaarlijkse gesprekken met scholen wordt verzuim en thuiszitten besproken met schoolleiding en ondersteuningsteam.</p> <p>MBO: de definitie Relatief Langdurig Verzuim is opgenomen in de verzuimkaart MBO. We zijn in gesprek met DUO over de interpretatie en koppeling naar de R08-rapportage - Potentieel Relatief Langdurig</p>

<i>Periode (wanneer)</i>	<i>Activiteiten (wat)</i>	<i>Betrokkenen (wie)</i>	<i>Toelichting en resultaat</i>	<i>Summatieve evaluatie (stand van zaken juni 2020)</i>	
				Verzuim. Als dat helder is voor alle MBO instellingen dan kunnen we in het MBO van start gaan met het monitoren (zie punt 3). Noot: DUO is zelf ook niet tevreden over de huidige systematiek. Daar is echter geen wijziging in doorgevoerd en sinds Corona zijn verzuimmeldingen stopgezet voor het MBO.	
2	gehele periode pact	Door SWV's toegang te geven tot het verzuimloket DUO, komen thuiszitters eenduidig in beeld bij zowel gemeente als samenwerkingsverband.	DUO, OCW, SWV's, gemeenten	Dit is door SWV VO Stad eerder geprobeerd vanaf oktober 2014, samen met OCW, DUO en Ingrado en destijds gestrand op het feit dat SWV's geen entiteit in de database van DUO waren en op privacy. Inmiddels zijn SWV's opgenomen in de database van DUO en loopt er een pilot in Utrecht. Hier willen we van leren en - indien mogelijk - de verworvenheden ook in Groningen implementeren. Hierbij moeten de taken en bevoegdheden van leerplicht en de SWV's goed afgestemd worden. Hiermee kan dubbele registratie vervallen (SWV's vragen het separaat bij de scholen op t.b.v. de onderwijsinspectie). Voorwaardelijk is goede registratie door de scholen (vooral mbo is nog niet op orde).	Dit aspect is nog niet geregeld, we volgen hierbij de ontwikkelingen van de landelijke pilot om samenwerkingsverbanden toegang te geven tot de database van DUO. SWV's zijn inmiddels wel als entiteit toegevoegd in de database van DUO. Op dit moment wordt landelijk gewerkt aan de privacy issues (AVG). Binnen de SWV's PO en VO is inmiddels de privacyproof webbased applicatie Indigo ingevoerd. In deze module wordt verzuim en thuiszitten gemonitord. In het VO is ook Leerplicht inmiddels aangesloten.
3	gehele periode pact	Ontwikkelen en uitvoeren van een monitor met aandacht voor successen.	alle betrokken partijen in het pact	Monitor thuiszitters per onderwijssector waarin niet alleen gekeken wordt naar aantallen thuiszitters, maar ook naar aantal succesvolle processen van terugleiden van thuiszitters naar onderwijs en/of zorg. PO: Vanuit het SWV PO is er een monitor thuiszitters. Ieder kwartaal worden de thuiszitters in beeld gebracht naar aanleiding van de inspectie uitvraag. Met ingang van maart 2020 vindt de uitvraag met behulp van Indigo plaats. Inhoudelijke terugkoppeling vindt plaats binnen het platform onderwijs-jeugdhulp binnen de gemeente Groningen en de bestuursvergadering SWV PO 20.01 van de subregio gemeente Groningen. VO: sinds januari 2019 brengen we niet alleen de thuiszitters in beeld, maar ook de leerlingen die we succesvol hebben teruggeleid naar het onderwijs. In vorig	

<i>Periode (wanneer)</i>	<i>Activiteiten (wat)</i>	<i>Betrokkenen (wie)</i>	<i>Toelichting en resultaat</i>	<i>Summatieve evaluatie (stand van zaken juni 2020)</i>	
				<p>schooljaar hebben we 49 leerlingen weer teruggeleid naar het onderwijs.</p> <p>MBO: Langdurig relatief verzuim is onderdeel van de reguliere begeleidingsstructuur van de MBO-instelling. De overkoepelende monitor per MBO-instelling is in ontwikkeling (zie ook de opmerking bij punt 1).</p>	
2. Goede samenwerking in de keten - 'we kennen elkaar'					
1	gedurende de gehele looptijd van het pact	Verbinding met inkoop	RIGG, gemeente, onderwijssectoren	<p>De gemeente stemt de behoefte aan inkoop van jeugdhulp aan de voorkant af met de SWV's en mbo. Zo zorgen partijen dat er voldoende en kwalitatief goede onderwijsondersteuning en jeugdhulp beschikbaar is.</p>	<p>Deze zaken zijn overgegaan naar de uitvoering van de Transformatieagenda. De verschillende partijen zitten hier aan tafel. Voor een nieuwe projectperiode trachten we het Thuiszitterspact en de Transformatieagenda nadrukkelijker aan elkaar te verbinden.</p>
2	september - december 2018	Uitwerking vijfhoek school-leerplicht-WIJ-JGZ-ECT in het onderwijs (VO)	alle betrokken partijen in het pact	<p>Verbinding realiseren tussen leerplicht, WIJ-teams, jeugdverpleegkundigen/jeugdartsen en onderwijs (VO school & ECT VO SWV) middels een vast team op elke school in het VO (regulier en speciaal) in Groningen/Haren.</p> <p>Uitgangspunt is binnen 48 uur actie in integraal team. Voor de herfstvakantie is dit team ingericht, zijn de namen bekend en 1x bij elkaar geweest. Ontmoeting vindt op elke school wekelijks plaats, kan ook via mail en telefoon maar contact is de basis. Van alle partners is duidelijk om welke inzet het wekelijks per school gaat. De notitie rollen en taken en de uitwerkingen per partner zijn de basis voor de samenwerking. De ondersteuningscoördinatoren VO hebben hier een primus inter pares rol. Rondom verzuim is het uitgangspunt van het handelen de verzuimstappen SWV VO (versie 2.0).</p>	<p>In september 2018 hebben we separaat als PO, VO en MBO afspraken gemaakt met WIJ, Leerplicht/RMC en GGD over taken en rollen.</p> <p>PO: Het PO heeft de taken en rollen ondersteuning en onderwijs met alle betrokken ketenpartners opgesteld. Per school is een team ingericht, waarbij onderwijs de regie heeft. Dit team bestaat naast onderwijs uit WIJ, GGD en Leerplicht. Implementatie van de taken en rollen zijn binnen de gemeente Groningen breed uitgevoerd.</p> <p>VO: concreet uitvloeisel is het instellen van de vijfhoek, het AOJ-team op VO-scholen (afstemming onderwijs-jeugdhulp). Vorig schooljaar is een evaluatie onder de AOJ-teams uitgevoerd. Deze evaluatie laat een zeer positief beeld zien. Gedetailleerde</p>

	Periode (wanneer)	Activiteiten (wat)	Betrokkenen (wie)	Toelichting en resultaat	Summatieve evaluatie (stand van zaken juni 2020)
					<p>informatie t.a.v. de evaluatie is beschikbaar in de vorm van een presentatie.</p> <p>MBO: Samenwerking met de ketenpartners is mede door de invoering van de 'School als Wijk de afgelopen jaren versterkt. In het MBO heeft de driehoek Begeleiding Advies teams, de 'School als Wijk' en RMC+ de verbindende rol. De pilot met een Expertise- & Consultatieteam (ECT) is van start gegaan. Twee medewerkers zijn benoemd, maar hun startmoment lag in de Coronatijd. Op dit moment betreft het vnl. digitale ondersteuning richting de MBO locaties.</p>
3	oktober-november 2018	Bepalen meerwaarde bezoek Andy Lloyd (Child Friendly Cities) aan NL in kader van Thuiszitterspact.	Andy Lloyd (CFC Leeds), partijen pact	In september/oktober bepalen of er voldoende verbinding is met verschillende doelgroepen (po t/m mbo) en of het past binnen de strategische doelen van het Pact.	Het is de stuurgroep van het Pact gelukt om Andy Lloyd (CFC Leeds) naar Nederland te halen. Hij heeft op 11 februari 2019 een inspirerende lezing gegeven voor ca. 60 deelnemers over hoe kindvriendelijk Leeds tot ontwikkeling is gekomen door het kind centraal te stellen: 'nothing about us, without us'.
	februari 2019	Workshop 'restorative approach' (10 VO scholen waren enthousiast over deze workshop tijdens een werkbezoek aan CFC Leeds in 2017).	Andy Lloyd (CFC Leeds), partijen pact, scholen PO, VO, MBO	Indien afstemming uitwijst dat bezoek Lloyd van CFC meerwaarde biedt, eind februari 2019 een workshop restorative approach organiseren voor belangstellenden binnen de deelnemende partijen aan het pact.	Andy Lloyd heeft het publiek meegenomen in de werking van de 'herstelpraktijk'. Op 24 september 2019 hebben we hier een vervolg aan gegeven voor eenzelfde aantal geïnteresseerden. Tevens hebben we op 14 november 2019 een dag georganiseerd voor AOJ-teams VO waar we voor geïnteresseerden een 3 uur durende training 'restorative practice' organiseren. Hier waren 125 mensen vanuit de AOJ-teams aanwezig. Voor een overzicht van alle presentaties zie: https://www.swv-vo2001.nl/presentaties/

	Periode (wanneer)	Activiteiten (wat)	Betrokkenen (wie)	Toelichting en resultaat	Summatieve evaluatie (stand van zaken juni 2020)
4	maart-mei 2019	Studiereis Denemarken - verbinding onderwijs - jeugdhulp	alle betrokken partijen in het pact, externe organisator studiereis (CMO Stamm/NJi)	In de periode maart-mei 2019 organiseren we twee studiereizen naar Denemarken met als thema de verbinding onderwijs - jeugdhulp. In maart voor mensen van de werkvloer en in mei voor bestuurders.	De studiereis naar Denemarken (de gemeenten Herning en Aarhus) heeft in november 2019 plaatsgevonden. We hebben er uiteindelijk voor gekozen om één reis te organiseren vanwege te weinig bestuurlijke belangstelling. In deze reis waren werkvloer, management en besturen verbonden. De studiereis is zeer positief geëvalueerd. De evaluatie is te vinden via: https://www.swv-vo2001.nl/nieuwsbrief-studiereis-denemarken-november-2019/
5	eerste start februari 2019	Samenwerking bij vrijstelling	LP/RMC, SWV's, MBO	Bij het afgeven van een vrijstelling 5 onder a wordt het advies van het betreffende samenwerkingsverband of mbo-instelling gevraagd. We gebruiken hierbij de ervaringen van pilots in den lande. Doel en route moeten nog nader afgestemd worden.	Vanuit Leerplicht/RMC is een tijdelijke werkgroep ingericht met de partners om een nadere analyse van de vrijstellingen te maken en de samenwerking meer concreet gestalte te geven. Het eindrapport van de werkgroep is in maart 2020 opgeleverd. Zowel voor PO als VO zijn verbeteracties ingezet waarmee geborgd wordt dat Leerplicht en onderwijs in de toekomst gezamenlijk kijken naar de afgifte van een vrijstelling.
6	uiterlijk einde schooljaar 18-19	PO: ontwikkelen van een kennisnetwerk onderwijs expertiseteams voor vroegtijdige signalering én interventie i.s.m. voorschoolse voorzieningen. Onderzoek naar de wenselijkheid van informatieplicht of betrokkenheid van het kennisnetwerk bij elke thuiszitter.	PO-besturen, (ortho)pedagogen voorschoolse voorzieningen, JGZ en WIJ	Eind schooljaar 18-19 is een start gemaakt met een expertisenetwerk van PO samen met voorschoolse voorzieningen t.b.v. signalering van en interventie op (dreigende) thuiszitters. Helder is op welke niveau het kennisnetwerk bemoeienis heeft met thuiszitters.	PO: m.b.t. signalering en interventie van (dreigende) thuiszitters is er binnen het PO voor het tweede schooljaar een vervolg gegeven aan De Draaimolen, een door de gezamenlijke schoolbesturen binnen de gemeente Groningen ingerichte groep voor 4-7 jarigen met diffuse problematiek. In een observatieperiode van drie tot zes maanden moet duidelijk worden welke specifieke onderwijsbehoefte het kind heeft en welke vorm van onderwijs hierbij passend is. In het schooljaar 2019-2020 zijn twee groepen voor HB leerlingen met in- en externaliserende problematiek ingericht.

	Periode (wanneer)	Activiteiten (wat)	Betrokkenen (wie)	Toelichting en resultaat	Summatieve evaluatie (stand van zaken juni 2020)
					Daarnaast wordt gewerkt aan de inrichting van een groep crisisopvang binnen de subregio. Met het inrichten van IKC's binnen de gemeente Groningen is de verwachting dat vroegtijdige signalering en interventie i.s.m. voorschoolse voorzieningen een natuurlijk proces wordt in het PO. Ontwikkelingen op dit gebied worden gedeeld binnen het platform onderwijs-jeugdhulp, waaraan gemeente Groningen, WIJ, GGD, Leerplicht en PO deelnemen.
7	gehele looptijd Pact	Tussen PO en VO is de afspraak gemaakt dat thuiszitters in de overstap met elkaar gedeeld worden (via registratie thuiszitters onderwijsinspectie).	SWV PO, SWV VO, ECT VO, leerplicht/rmc	In de overdracht tussen PO en VO is er specifieke aandacht voor de categorie thuiszitters. Deze gegevens worden door SWV po gedeeld met SWV vo (ECT).	Dit is een punt wat blijvende aandacht verdient. Nog steeds hebben we in de overstap soms te laat zicht op thuiszittende leerlingen die vanuit het PO de overstap naar het VO maken. Er is een bestuurlijke notitie opgesteld om aandacht te vragen voor deze problematiek. De notitie is ook gedeeld is met SWV PO en VO Ommelanden. Ook zijn er gesprekken gevoerd met het management van de beide SWV's PO en VO en zijn er met de ortho's van PO-kenniscentra afspraken gemaakt. Tot slot gaan we er vanuit dat het gezamenlijk werken met de webbased applicatie Indigo, waarin SWV's, scholen en leerplicht/RMC samenwerken, ons meer houvast gaat geven.
8	gehele looptijd Pact	Aansluiting PO & VO Ommelanden voor leerlingen vanuit so, sbo, vso in het Thuiszitterspact.	SWV PO & VO Ommelanden met partners Thuiszitterspact	Op so, sbo en vso in de stad Groningen zitten ook leerlingen vanuit de provincie die in de stad naar het speciaal onderwijs gaan. Voor die leerlingen moeten we in werkwijze/aanpak afstemmen met de samenwerkingsverbanden om ons heen, daar zij verantwoordelijkheid dragen voor 'hun' thuiszitters.	Er is overleg en afstemming met de andere samenwerkingsverbanden PO en VO in de provincie Groningen. Naast dat er een vertegenwoordiging van SWV PO aan tafel zit, worden documenten over en weer gedeeld en besproken.

	<i>Periode (wanneer)</i>	<i>Activiteiten (wat)</i>	<i>Betrokkenen (wie)</i>	<i>Toelichting en resultaat</i>	<i>Summatieve evaluatie (stand van zaken juni 2020)</i>
9	september - december 2019	Organiseren van doorzettingsmacht door swv's PO en VO voor het onderwijs (wordt wettelijk verplicht).	SwV PO & VO i.s.m. partners/gemeente	Bij complexe casuïstiek is soms doorzettingsmacht nodig om tot een oplossing te komen, waarbij één partij verantwoordelijk is voor het forceren van een doorbraak indien de partijen er samen niet uitkomen. In de Jeugdwet ligt de doorzettingsmacht bij de gemeente op grond van de jeugdhulpplicht. De aansluiting met onderwijs moet hierin verbeterd worden.	Inmiddels is, op basis van de handreiking van Ingrado, een memo doorzettingsmacht besproken in de stuurgroep en zijn er acties uitgezet om dit verder vorm te geven in PO en VO. Het gaat ook doorzettingsmacht binnen het onderwijs én in de verbinding met jeugdhulp/gemeente. Dit proces is nog niet afgerond en moet bij verlenging van de opdracht (zie aanbevelingen) verder gebracht worden.
3. Aandacht voor preventie & vroegsignalering					
1	voor einde schooljaar 18-19	Inzet op aanpak geoorloofd verzuim, grijs verzuim + aandacht voor doelgroepen met veel verzuim/thuiszitten: SO, VSO en jongeren die uitvallen in VO in de periode dat ze 18 jaar worden, 17-jarigen in het MBO en nieuwkomers in het onderwijs.	alle betrokken partijen in het pact	Plan van aanpak gereed op deze terreinen, gespecificeerd binnen de verschillende onderwijssectoren (po, vo, mbo). Plan in uitvoering in schooljaar 2019-2020.	<p>PO: Sinds maart 2020 kunnen risicoleerlingen en (dreigende) thuiszitters door de regievoerders zorgplicht van het desbetreffende schoolbestuur aan de hand van Indigo gemeld worden bij het swv. Hierdoor kan de ontwikkeling binnen onderwijs en/of jeugdhulp afgestemd en gemonitord worden. Vanuit de kwartaalrapportage inspectie uitvraag zal cyclisch en systematisch ingezet worden op de verzuimaanpak. Verder worden de aanbevelingen vanuit de werkgroep vrijstellingen overgenomen, zoals: betrek kinderdagverblijven en SWV PO structureel bij de vrijstellingen die worden aangevraagd voor 5-jarige kinderen en onderzoek gezamenlijk (uiteraard i.s.m. met ouders) of onderwijs echt op geen enkele manier mogelijk is. Sluit aan bij bestaande initiatieven die er zijn voor deze groep.</p> <p>VO: vanuit de monitor onderwijsinspectie hebben we cyclisch en systematisch ingezet op de verzuimaanpak met de werkgroep verdiepend verzuim (SWV, ECT, OPDC, PLA en WIJ). Ook hebben we verschillende</p>

	Periode (wanneer)	Activiteiten (wat)	Betrokkenen (wie)	Toelichting en resultaat	Summatieve evaluatie (stand van zaken juni 2020)
					<p>verdiepende onderzoeken uitgevoerd (onderzoeksgegevens beschikbaar).</p> <p>MBO: ook in het MBO is er sprake van cyclische en systematische inzet op verzuimaanpak en vooral preventie. Deze ligt vooral bij de SLB-er (studieloopbaanbegeleider). In het MBO speelt in curatieve zin de driehoek BAT/SAW/RMC+ een cruciale rol.</p>
2	februari-juli 2019	Inzet ervaringsdeskundige thuiszitters.	ervaringsdeskundigen (leerlingen/ouders), betrokken partijen in het pact	Plan van aanpak ontwikkelen om ervaringsdeskundigen beter te betrekken (ouders, (ex-)thuiszittende leerlingen/jongeren). Van belang is om meer en eerder met ouder en leerling/jongere in gesprek te gaan: wat heb je nodig? Optie: instellen ouderennetwerk. Uitvoering in schooljaar 2019-2020.	<p>Dit aspect verdient blijvende aandacht. In de bijeenkomst van september 2019 hebben we een ex-thuiszitter als ervaringsdeskundige bereid gevonden zijn verhaal te doen: wat heeft voor hem gewerkt en wat juist niet? Verder is ingezet op gesprekken met ex-thuiszitters bij Jimmy's maar dit is nog niet gerealiseerd, eerst i.v.m. de verhuizing van Jimmy's en nadien vanwege de coronacrisis.</p> <p>Binnen het PO zijn hier nog geen afspraken over gemaakt. Leerlingen binnen het PO zijn veelal te jong. Input middels interviews van leerlingen groep 7/8 en ouders/begeleiders als ervaringsdeskundigen is een optie die wordt besproken in het coördinatoren overleg van juni 2020.</p> <p>Binnen het VO hebben we o.a. twee ex-thuiszitters en hun ouders/begeleiders gevraagd om hun verhaal te doen tijdens het werkbezoek van Kamerlid Paul van Meenen (D66). Verder voeren de leden van het Expertise- & Consultatieteam interviews uit met ouders van thuiszittende leerlingen om te leren van deze ervaringen.</p>

	<i>Periode (wanneer)</i>	<i>Activiteiten (wat)</i>	<i>Betrokkenen (wie)</i>	<i>Toelichting en resultaat</i>	<i>Summatieve evaluatie (stand van zaken juni 2020)</i>
					Binnen het MBO is hier geen specifieke actie op uitgezet. Wordt op dit moment, in coronatijd, wel urgenter omdat studenten 'van de radar' verdwijnen. Er wordt nagedacht over extra inzet op SLB/coaches.
3	jan-juli 2019	Pilot audits op verzuimaanpak (voorbereiden tot maart, uitvoering daarna)	SWV's, mbo, leerplicht/rmc	Naar analogie van gemeente Amsterdam pilots opstarten met leerplicht/RMC en onderwijs om de verzuimaanpak op scholen te auditeren.	<p>Er is nader contact geweest met Amsterdam. Hieruit kwam naar voren dat het aldaar niet als audit is uitgevoerd, maar meer in de vorm van gesprekken van Leerplicht op de scholen over de aanpak.</p> <p>In het PO is het verzuimprotocol een school bestuurlijke aangelegenheid. In het ondersteuningsplan SWV staat een verzuimprotocol en een protocol toelaten en verwijderen als voorbeeld. Afstemmen schoolbesturen, leerplicht en inspectie om te komen tot een blauwdruk.</p> <p>In het VO wordt het protocol verzuimstappen 2.0 gehanteerd.</p> <p>In het MBO wordt de verzuimkaart gehanteerd. In de gemeente Groningen zijn op 3 locaties intensieve gesprekken gaande tussen de school, RMC+ en regulier leerplicht/RMC. Doel is analyseren of we de juiste stappen hebben doorlopen, voorafgaande aan de uitschrijving bij het MBO. Om vervolgens hiervan te leren en verbeteren binnen de gehele samenwerkingsketen MBO-RMC.</p>
4	oktober-november 2018	Oriëntatie op methodiek JIM: http://www.jimwerkt.nl/	onderwijs, gemeente, WIJ, JHV	Er vindt oriëntatie met partijen plaats op de methodiek JIM (Jouw Ingebrachte Mentor), waarbij JIM optreedt als ambassadeur van de jongere. JIM is vertrouwenspersoon voor de jongere en zijn vertegenwoordiger richting ouder(s) en professionals.	Na de voorbereidingen en de theatervoorstelling van JIM is er afgelopen schooljaar een projectgroep gevormd waar ook drie leden van de stuurgroep van het Thuiszitterspact zitting in hebben.

	<i>Periode (wanneer)</i>	<i>Activiteiten (wat)</i>	<i>Betrokkenen (wie)</i>	<i>Toelichting en resultaat</i>	<i>Summatieve evaluatie (stand van zaken juni 2020)</i>
				Werkwijze geeft goede praktijkresultaten bij thuiszitters (en uithuisplaatsingen).	Het projectplan JIM is vastgesteld en tot september/oktober 2020 draait er een pilot JIM. Medewerkers van WIJ, GJI, Leerplicht/RMC zijn geschoold in de methodiek en twee VO-scholen zijn aangehaakt. Ook is een monitor ingericht. Er wordt op dit moment geëvalueerd, op moment van schrijven zijn er nog geen resultaten te melden.
5	mrt-juni 2019	Opstellen handreiking 'maatwerk voor leerlingen/jongeren'	alle betrokken partijen in het pact	Het is scholen en partners duidelijk wat kan en wat mag bij het bieden aan maatwerk aan leerlingen/jongeren in po, vo en mbo. Hiertoe wordt een handreiking per onderwijssector geschreven en verspreid.	<p>PO: binnen het PO bestaat de mogelijkheid om gebruik te maken van de Variawet, maatwerk voor leerlingen die tijdelijk geen onderwijs kunnen volgen. De inspectie werkt aan een beleidsregel die duidelijkheid geeft over de werkwijze om het tijdelijke deeltijdonderwijs vorm te geven in het regulier onderwijs.</p> <p>VO: er is een handreiking 'Mogelijkheden voor Maatwerk in het VO' beschikbaar. Deze is ook gedeeld met de scholen. Met regelmaat wordt deze versie geüpdatet via: https://www.vo-raad.nl/artikelen/maatwerk-schema</p> <p>MBO: regulier is 'Maatwerk in het MBO' ondergebracht bij de mogelijkheden binnen Passend Onderwijs. Vanuit de VSV-trajecten biedt het MBO ook maatwerk. Zie ook: http://vsvgroningen.nl/</p> <p>OCW heeft ook voor het MBO een handreiking ontwikkeld. Deze is breed verspreid in het MBO. https://onderwijsenexaminering.nl/app/uploads/Handreiking-verkorting-bekostigde-opleidingen-mbo-versie-1.0.pdf</p>

	<i>Periode (wanneer)</i>	<i>Activiteiten (wat)</i>	<i>Betrokkenen (wie)</i>	<i>Toelichting en resultaat</i>	<i>Summatieve evaluatie (stand van zaken juni 2020)</i>
6	gehele looptijd Pact	Ondersteunen van scholen bij de aanpak (ziekte)verzuim, met de nadruk op vroegtijdige signalering én interventie.	SWV's, scholen, JGZ, WIJ, leerplicht/rmc	<p>Stappenplan oplopend verzuim (VO, versie 2.0) blijvend onder de aandacht en actualiseren indien nodig.</p> <p>Scholen dragen er zorg voor dat elke thuiszitter wordt gemeld als 'urgente melding' in het in het digitale meldsysteem ZvJG (Zorg Voor Jeugd Groningen). Hiermee wordt geborgd dat het WIJ-team van de gemeente in ieder geval op de hoogte is van het thuiszitten. Hiervoor is nodig dat de implementatie van ZvJG onder de loep genomen wordt. Preventief werken heeft de voorkeur boven curatieve interventies, wetende dat beide nodig zullen blijven.</p>	<p>PO: Binnen het PO is de ondersteuning belegd binnen de taken en rollen ondersteuning-onderwijs en wordt er aan de hand hiervan uitvoering aan gegeven.</p> <p>VO: het stappenplan oplopend verzuim is in 2018 verbeterd (versie 2.0) en is met regelmaat aan de orde binnen het Platform Ondersteuningscoördinatoren VO. In februari 2020 zijn we op werkbezoek geweest bij dr. David Heyne (Universiteit Leiden) i.h.k.v. onderzoek naar effectieve aanpakken van thuiszitters (International Network for School Attendance (INSA)), https://www.insa.network/netherlands. Ook hebben we toegang gekregen tot de kennisbank van het landelijk kennisteam schoolweigering. Op basis hiervan willen we de verzuimaanpak in het VO nog verder aanscherpen.</p> <p>MBO: Er is ondersteuning van de scholen/teams/ SLB-ers door de inzet van RMC+ op de MBO-instellingen. Zij voeren o.a. preventieve verzuimgesprekken. Indien nodig wordt de SAW-er van de school betrokken. Die kan (conform afspraak) eventueel de schoolarts inschakelen.</p>
4. Inzet op capaciteit					
1	september-oktober 2018	Concrete invlechting van de GGD (moet per onderwijssector verder ingevuld worden).	GGD, onderwijssectoren	De GGD spant zich in om de formatie JGZ op het niveau te brengen (en te houden) om de gezamenlijke geformuleerde taken en verantwoordelijkheden van de JGZ in het PO en VO te kunnen realiseren. Op 7 september 2018 is hiertoe met alle onderwijspartijen in afzonderlijke overleggen een eerste aanzet gegeven.	De GGD heeft in het afgelopen schooljaar gewerkt met de beschikbare formatie vanuit het basistakenpakket aangevuld met extra formatie jeugdarts door aanvullende financiering van de gemeente Groningen. Er zijn nauwelijks wisselingen geweest en weinig sprake van ziekte e.d. Wel hebben we te maken met soms (nog)

	<i>Periode (wanneer)</i>	<i>Activiteiten (wat)</i>	<i>Betrokkenen (wie)</i>	<i>Toelichting en resultaat</i>	<i>Summatieve evaluatie (stand van zaken juni 2020)</i>
					<p>hogere verwachtingen vanuit het onderwijsveld over de beschikbare inzet dan met de huidige middelen realistisch is. Nu het voor het tweede schooljaar op rij opnieuw is gemonitord kunnen we constateren dat dit actiepoint is gehaald en met de extra financiering van de gemeente en meer reële verwachtingen vanuit het onderwijs is gerealiseerd.</p> <p>PO/VO/MBO: Taken en rollen/verantwoordelijkheden zijn per onderwijssector vastgelegd incl. de rollen en taken van WIJ, Leerplicht/RMC en GGD.</p>
2	september - december 2018	Inzet projectleider organiseren gedurende looptijd pact tot 01-08-2020.	alle betrokken partijen	Adjunct-directeur SWV vo is beoogd projectleider voor de duur van het pact, voor een dagdeel in de week. Formele start per 01-01-2019, totaal voor 1½ jaar tot 01-08-2020. Hiertoe is een voorstel geformuleerd wat in september in de stuurgroep is besproken. Besluitvorming AB SWV VO en instemming OPR/MR-p nodig (december 2018).	De inzet van de adjunct-directeur van SWV VO Groningen Stad als projectleider is 01-05-2019 gerealiseerd (0,1 fte), bekostigd vanuit VSV-middelen. Bij verlenging van de opdracht (zie aanbevelingen) zou dit opnieuw bekrachtigd moeten worden.
3	dec '18 - februari 2019	Onderzoek doen naar wenselijkheid van informatieplicht en/of betrokkenheid van het Expertise- & Consultatieteam VO (ECT) en/of verzuimloket OPDC bij elke thuiszitter.	SWV VO, verzuimloket OPDC, ECT, werkgroep verdiepend verzuim	Het is vo-scholen duidelijk wanneer het ECT VO geïnformeerd/betrokken moet worden bij een thuiszitter. Wordt meegenomen in de aanpassing van het stappenplan oplopend verzuim. Ook wordt ECT nadrukkelijker geïmplementeerd in de transities PO-VO en VO-MBO.	Vanuit de werkgroep verdiepend verzuim zijn afspraken gemaakt over de betrokkenheid van het ECT. Eén van de afspraken is dat alle ziekgemelde leerlingen door ECT cyclisch met de school besproken worden op plan van aanpak en voortgang.
5. Oog voor privacy					
1	gehele looptijd pact	Partijen voldoen aan de nieuwe regelgeving inzake AVG.	alle betrokken partijen	Alle partijen zorgen er intern voor dat ze voldoen aan de nieuwe wetgeving inzake informatiebeveiliging en privacy (AVG). Bijv. de opvraag van thuiszitters (VO) t.b.v. de onderwijsinspectie is zo aangepast dat het voldoet aan de AVG. Wel willen we lef blijven tonen: de AVG	Binnen SWV PO en VO is Indigo geïmplementeerd, een webbased applicatie waarbinnen scholen, leerplicht en SWV's AVG-proof persoonsgegevens kunnen uitwisselen. Daarnaast hebben alle partners van het Pact

	<i>Periode (wanneer)</i>	<i>Activiteiten (wat)</i>	<i>Betrokkenen (wie)</i>	<i>Toelichting en resultaat</i>	<i>Summatieve evaluatie (stand van zaken juni 2020)</i>
				moet geen excuus zijn om niet te handelen.	een eigen Functionaris Gegevensbescherming (FG), die binnen de eigen organisatie toezicht houdt vanuit het kader van de AVG.
2	september-december 2019	Convenanten in kader van privacy met swv's/mbo, gemeente en JHV	alle betrokken partijen	Met de gemeente, JHV en swv's/mbo is een privacyconvenant afgesloten, waarin max. regelruimte is opgenomen in het kader van vitaal belang.	In het kader van VSV is in 2019 een privacyconvenant met de betrokken partners opgesteld. Daarnaast hebben privacydeskundigen zich gebogen over het model privacyconvenant van het Nederlands Jeugdinstituut (NJI), waar de privacy tussen partners van het Pact geregeld wordt. We willen hier het gebruik van Indigo voor PO en VO in meenemen. De FG van de swv's zorgt voor de inhoudelijke en juridische ondersteuning. Dit proces is nog niet afgerond en dient idealiter volgend schooljaar te worden afgerond (zie de aanbevelingen).

Cijfers thuiszitters in (s)bo, v(s)o, vo en mbo

Doelgroep: omvang en samenstelling

Aantal jongeren van 0 tot 18 jaar, gedurende het schooljaar 2018-2019 ingeschreven of ingeschreven geweest in de gemeente Groningen in de Basis Registratie Personen, ingedeeld naar leerplichtstatus. Het gaat hier alleen over de kinderen/jongeren van de gemeente Groningen, niet over de leerlingen uit andere woongemeenten. Voor het vo en mbo geldt dat ook een ruim deel van de jongeren uit een andere woongemeente komt. En voor de gemeente Groningen geldt weer dat er ook leerlingen uit de gemeente in andere gemeenten naar school gaan. De vergelijkbaarheid van cijfers van gemeente en onderwijs laat dus te wensen over.

leerplicht status	aantal
nog niet leerplichtig (0 tot 5 jaar)	9.917
leerplichtig (5 tot 16 jaar)	22.239
kwalificatieplichtig (16 tot 18 jaar)	1.897
Totaal	34.053

Tabel 1. Omvang doelgroep en leerplichtstatus

Cumulatief overzicht langdurig relatief verzuim (LRV) verschillende onderwijssectoren

Onderstaande betreft een cumulatief overzicht van de langdurig relatief verzuimers in de verschillende onderwijssectoren: basisonderwijs en speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs, voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs. Het betreft dus alle leerlingen /studenten die in de periode van een geheel schooljaar ingeschreven stonden bij een school, leerplichtig waren, in Groningen woonden en langer dan 4 weken ongeoorloofd hebben verzuimd (de cijfers van de gemeente Haren zijn voor schooljaar 2017-2018 vanuit de art. 25 rapportage opgeteld bij de gemeente Groningen).

Schooljaar	(s)bo	(v)so	vo	mbo	Totaal
2017-2018	8	17	31	7	63
2018-2019	9	27	26	2	64

Tabel 2. Cumulatief overzicht LRV verschillende onderwijssectoren (bron: art. 25 rapportages)

Schooljaar	(s)bo	(v)so	vo	mbo	Totaal
2017-2018					
bij aanvang van schooljaar	3	1	4	6	14
nieuwe gevallen daarna	5	16	24	1	46
langer dan 3 maanden	6	11	19	7	43
verhuisd (in geval van overlijden, hier meetellen)	1	0	1	1	3
18 jaar geworden	0	0	0	0	0
opgelost	6	14	26	6	52
actueel aantal langdurig relatief verzuimers	1	3	1	0	5

Tabel 3. Langdurig relatief verzuim gemeente Groningen exclusief Haren en Ten Boer

Schooljaar	(s)bo	(v)so	vo	mbo	Totaal
2017-2018					
bij aanvang van schooljaar	0	0	1	0	1
nieuwe gevallen daarna	0	0	2	0	2
langer dan 3 maanden	0	0	1	0	1
verhuisd (in geval van overlijden, hier meetellen)	0	0	1	0	1
18 jaar geworden	0	0	0	0	0
opgelost	0	0	2	0	2
actueel aantal langdurig relatief verzuimers	0	0	0	0	0

Tabel 4. Langdurig relatief verzuim gemeente Haren

Schooljaar	(s)bo	(v)so	vo	mbo	Totaal
2017-2018	0	0	0	0	0

Tabel 5. Langdurig relatief verzuim gemeente Ten Boer

Schooljaar	(s)bo	(v)so	vo	mbo	Totaal
2018-2019					
bij aanvang van schooljaar	1	2	3	0	6
nieuwe gevallen daarna	8	25	23	2	58
langer dan 3 maanden	4	18	20	1	43
verhuisd (in geval van overlijden, hier meetellen)	2	4	1	0	7
18 jaar geworden	0	1	0	0	1
opgelost	7	21	17	2	47
actueel aantal langdurig relatief verzuimers	0	1	8	0	9

Tabel 6. Langdurig relatief verzuim gemeente Groningen (incl. Haren & Ten Boer)

Cijfers absoluut verzuim

Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven.

Schooljaar	(s)bo	(v)so	vo	mbo	Geen onderwijs	Totaal
2017-2018						
totaal	13	11	15	5	31	75
langer dan 3 maanden	4	7	6	4	6	27
langer dan 4 aaneengesloten weken	13	10	11	4	25	63
weer ingeschreven	6	2	5	0	3	16

Tabel 7. Absoluut verzuim gemeente Groningen excl. Haren en Ten Boer

Schooljaar	(s)bo	(v)so	vo	mbo	Geen onderwijs	Totaal
2017-2018						
totaal	2	1	6	0	8	17
langer dan 3 maanden	0	0	2	0	5	7
langer dan 4 aaneengesloten weken	0	0	6	0	7	13
weer ingeschreven	2	0	0	0	2	4

Tabel 8. Absoluut verzuim gemeente Haren

Schooljaar	(s)bo	(v)so	vo	MBO	Geen onderwijs	Totaal
2017-2018	0	0	0	0	0	0

Tabel 9. Absoluut verzuim gemeente Ten Boer

Schooljaar	(s)bo	(v)so	vo	mbo	Geen onderwijs	Totaal
2018-2019						
totaal	22	13	22	11	20	88
langer dan 3 maanden	11	6	12	3	8	40
langer dan 4 aaneengesloten weken	18	12	17	9	15	71
weer ingeschreven	3	2	2	2	3	12

Tabel 10. Absoluut verzuim gemeente Groningen incl. Haren en Ten Boer (bron: artikel 25 rapportages)

Uitsplitsing meerjarige cijfers SWV VO Groningen Stad

Binnen SWV VO Groningen Stad worden vanaf de opvraag van de thuiszitters door de onderwijsinspectie de gegevens gemonitord. Jaarlijks wordt er ook, samen met leerplicht, Expertise- & Consultatieteam en de scholen, een verdiepende analyse uitgevoerd op de thuiszitters en ziekgemelde leerlingen. Vier keer per jaar komt de werkgroep verdiepend verzuim VO (met betrokkenen vanuit SWV, ECT, Leerplicht en OPDC) bij elkaar om de stand van zaken te bespreken en acties uit te zetten. Hieronder het meerjarenoverzicht in kwartalen, de stand van zaken van maart 2020 (de uitvraag van de onderwijsinspectie is in juni 2020 niet doorgegaan vanwege corona).

Meerjaren overzicht in kwartalen

stavaza maart 2020

vallend onder de definities thuiszitter, overzicht naar Inspectie, kwartaalmetingen	Aantal dec 2016	Aantal juni 2017	Aantal sept 2017	Aantal dec 2017	Aantal juni 2018	Aantal sep 2018	Aantal dec 2018	Aantal maart 2019	Aantal juni 2019	Aantal sep 2019*	Aantal dec 2019	Aantal maart 2020	Gemiddeld e metingen
Absoluut verzuimer	10	3	2	13	6	1	2	4	4	8	7	5	5
* Thuiszitter/langdurig relatief verzuimer	35	37	16	28	27	13	33	29	38	29	37	47	31
Vrijstelling onder 5a*	6	11	2	2	5	3	4	2	2	69	23	35	14
Totaal	51	51	20	43	38	17	39	35	44	106	67	87	50
* Specificatie thuiszitter/langdurig relatief verzuimer	Aantal dec 2016	Aantal juni 2017	Aantal sept 2017	Aantal dec 2017	Aantal juni 2018	Aantal sep 2018	Aantal dec 2018	Aantal maart 2019	Aantal juni 2019	Aantal sep 2019	Aantal dec 2019	Aantal maart 2020	Gemiddeld e metingen
4 weken tot 3 maanden	12	8	0	13	11	2	11	6	15	6	7	12	9
3 maanden tot 1 jaar	13	23	12	14	14	8	19	19	18	12	23	26	17
langer dan 1 jaar	10	6	4	1	2	3	3	4	5	11	7	9	5
Totaal	35	37	16	28	27	13	33	29	38	29	37	47	31
Naast de leerlingen die vallen onder de definitie thuiszitter is er ook een categorie leerlingen daar niet onder vallend: de ziekgemelde leerlingen													
Ziekgemeld	Aantal dec 2016	Aantal juni 2017	Aantal sept 2017	Aantal dec 2017	Aantal juni 2018	Aantal sep 2018	Aantal dec 2018	Aantal maart 2019	Aantal juni 2019	Aantal sep 2019	Aantal dec 2019	Aantal maart 2020	Gemiddeld e metingen
4 weken tot 3 maanden							6	17	12	6	5	6	9
3 maanden tot 1 jaar							19	27	35	9	14	17	20
langer dan 1 jaar							16	15	13	4	11	14	12
Totaal	0	0	0	0	0	0	41	59	60	19	30	37	41
Schoolgang hersteld in het kwartaal van de meting	Aantal dec 2016	Aantal juni 2017	Aantal sept 2017	Aantal dec 2017	Aantal juni 2018	Aantal sep 2018	Aantal dec 2018	Aantal maart 2019	Aantal 2018-2019	Aantal sep 2019	Aantal dec 2019	Aantal maart 2020	
Schoolgang hersteld vanuit niet ziekgemeld						11	9	3	25	5	4	6	
Schoolgang hersteld vanuit absoluut verzuim						5	1		6		1		
Schoolgang hersteld vanuit ziekgemeld						3	4	4	17	17	5	13	
Schoolgang hersteld vanuit vrijstelling						1	0		1				
Totaal						20	14	7	49	22	10	19	

Tabel 11. Meerjarenoverzicht in kwartalen thuiszitters SWV VO Groningen Stad (maart 2020)

Toelichting op de meerjarige cijfers VO

Allereerst is het goed te melden dat deze cijfers afwijken van die van de gemeente Groningen. Het betreft hier alle leerlingen die op de VO- en VSO-locaties binnen SWV VO Groningen Stad naar school gaan. Een kleine 40% van de leerlingen in het voortgezet onderwijs in de stad Groningen komt uit een andere woongemeente dan de gemeente Groningen. Voor leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs geldt dat ze toebehoren aan die gemeente waar de leerling woont, tenzij de leerling vanuit een VO-school in de stad Groningen is verwezen naar het voortgezet speciaal onderwijs.

In de analyse worden niet alleen de formele thuiszitters betrokken, maar ook de ziekgemelde leerlingen. Dit omdat we weten dat hier ook situaties van thuiszitten aan ten grondslag liggen. Waar leerplicht elke drie maanden de formele thuiszitters analyseert met de betrokken scholen, doet het Expertise- & Consultatieteam van SWV VO Groningen Stad dit voor de ziekgemelde leerlingen.

Verder brengen we vanaf schooljaar 2018-2019 ook de herstelde schoolgang in beeld, om zo ook de successen in beeld te brengen. Zo zijn we er dat schooljaar in geslaagd om voor 49 leerlingen de schoolgang te herstellen.

Vrijstellingen

In het kader van het Thuiszitterspact heeft een werkgroep o.l.v. het hoofd Leerplicht/RMC van de gemeente Groningen een analyse gemaakt van de vrijstellingen¹ in schooljaar 2018-2019. Hieronder een beknopte weergave van deze analyse. Voor de geïnteresseerde lezer is de volledige analyse op aanvraag beschikbaar. In de tabellen hieronder is het aantal vrijstellingen verdeeld over de schoolsoorten en is de stijging per vrijstellingsgrond te zien over de drie laatste schooljaren. In de voetnoot staat de uitleg van de verschillende soorten vrijstellingen beschreven.

Soort vrijstelling 2018/2019	(S)BO	(V)SO	VO	MBO	Geen onderwijs	Totaal
3a	nvt	0	0	nvt	nvt	0
3b	nvt	0	0	0	0	0
5 onder a	4	18	5	0	52	79
5 onder b	3	0	1	0	17	21
5 onder c	16	0	7	2	5	30
15	nvt	1	2	4	2	9

Tabel 12. Soorten vrijstellingen verdeeld over de onderwijssoorten

¹ Soorten vrijstellingen

De leerplichtwet van 1969 geeft de volgende vrijstellingsgronden van inschrijvingsplicht:

Art. 5 onder a: psychische en/of lichamelijke klachten kind. Het kind is op basis van psychische of lichamelijke gronden ongeschikt om tot een school te worden toegelaten. Ouder(s) of verzorger(s) moeten hiervoor een verklaring van een onafhankelijke arts overleggen.

Art. 5 onder b: bezwaar tegen levensbeschouwelijke richting van buurtscholen. Ouders hebben dan bezwaar tegen de levensbeschouwelijke richting van alle scholen in de buurt.

Art. 5 onder c: onderwijs in het buitenland. Het kind staat ingeschreven bij een Nederlandse gemeente maar volgt onderwijs in het buitenland. De duur van deze vrijstelling is nooit langer dan de duur van een schooljaar.

Art. 5a: rondreizen voor baan. De ouder leidt met het kind een trekkend bestaan, als kermisexploitant of circusmedewerker. In dit geval krijgt het kind onder voorwaarden een deel van het jaar een vrijstelling van de leerplicht.

Art. 15: een kwalificatieplichtige jongere krijgt een vrijstelling vanwege bijzondere omstandigheden, waarbij is aangetoond dat de jongere op andere wijze voldoende onderwijs geniet.

Ouders/verzorgers kunnen voor 1 juli voorafgaand aan het schooljaar waarvoor de vrijstelling is bedoeld, middels een kennisgeving een beroep doen bij de leerplichtambtenaar. Indien zij voldoen aan de voorwaarden die de Leerplichtwet stelt, zijn zij van rechtswege vrijgesteld. Dit geldt voor artikel 5 onder a, b en c en 5a. Voor artikel 15 moeten ouders/verzorgers een aanvraag indienen waarover de leerplichtambtenaar binnen 8 weken moet besluiten.

Vervangende leerplicht: ook kan er een vervanging van de leerplicht/schoolgang verleend worden. In deze gevallen kan de leerling het onderwijs niet volledig volgen en heeft dan (deels) een andere dagbesteding. De leerling blijft wel ingeschreven op de school. Deze regeling valt in de leerplichtwet onder *artikel 3a en 3b*. Dit wordt in Groningen vrijwel niet toegepast, mede doordat de wet- en regelgeving van het onderwijs meer mogelijkheden biedt voor onderwijstijdverkorting in bepaalde situaties. (o.a. door de Wet Varia).

Soort	2018/2019	2017/2018	2016/2017
5 onder a	79	64	64
5 onder b	21	15	17
5 onder c	30	25	17
toekenning 15	9	9	12
artikel 3a	0	0	0
artikel 3b	0	5	3
Totaal	139	118	113

Tabel 13. Meerjarenoverzicht vrijstellingsgronden

Beknopte samenvatting analyse vrijstellingen

De werkgroep heeft in de nadere analyse van de vrijstellingen onder 5a (de 79 in schooljaar 2018-2019) de volgende zaken betrokken:

- de leeftijd op peildatum (februari 2020)
- de leerplichtstatus
- geslacht
- laatste schoolinschrijving
- onderwijssoort
- een analyse op leerlingniveau

Opvallende zaken uit de analyse van de vrijstellingen onder 5a zijn:

- T.a.v. de leeftijd valt op dat het zwaartepunt (34,2 %) ligt aan het begin van de leerplichtige leeftijd.
- Waar het de leerplichtstatus betreft blijkt dat 72,2% van de leerlingen de leerplichtige leeftijd heeft (5-16 jaar).
- T.a.v. het geslacht valt op dat bijna twee keer zoveel jongens (52) een vrijstelling onder 5a hebben in vergelijking met meisjes (27).
- Waar het gaat om de schoolinschrijving stellen we vast dat 65,8% van de kinderen/jongeren nooit ingeschreven is geweest bij een school. Daarnaast was 22,8% van de kinderen/jongeren ingeschreven bij het speciaal onderwijs of het voortgezet speciaal onderwijs voordat de vrijstelling werd toegekend. In het mbo is er geen uitstroom van jongeren met een vrijstelling.

Vanuit de conclusies en aanbevelingen van de werkgroep 'vrijstellingen' zijn o.a. afspraken gemaakt voor PO en VO inzake de betrokkenheid van het onderwijs bij de afgifte van vrijstellingen.

Financiële verantwoording

In de beide schooljaren 2018-2019 en 2020 is er gezamenlijk € 21.525,39 uitgegeven aan activiteiten in het kader van het Thuiszitterspact. De kosten bestaan in grote lijnen uit drie onderdelen:

- het werkbezoek van Andy Lloyd, vertegenwoordiger van Child Friendly Leeds, in februari 2019 aan Groningen (Het Kasteel) en het vervolg daarop in september 2019;
- de organisatie en uitvoering van de Dag Afstemming Onderwijs-Jeugdhulp in Hanzeplaza in november 2019. Het SWV VO Groningen Stad had een dergelijk dag reeds in de planning voor het voortgezet onderwijs, dit is t.b.v. het Thuiszitterspact verbreed tot alle partners in het Pact. Het swv had deze kosten al opgenomen in de eigen begroting. De Dag Afstemming Onderwijs-Jeugdhulp had als 'keynote speakers': dr. Bert Wienen (Associate lector Jeugd Hogeschool Windesheim) en René Peeters (landelijk bestuurlijk aanjager samenwerking onderwijs, jeugd en zorg) en vervolgens een keuze uit de volgende workshops:
 - Restorative Practice (Verbindende Praktijk) - Hans van Leussen (Eduwiek) & Jasper Laaning (Stichting Welzijnswerk Hoogeveen)
 - Jouw Ingebrachte Mentor (JIM) - Joyce Bosman (projectleider JIM) & Els Bijman (procesmanager JIM)
 - Onderwijs-jeugdhulp kan niet zonder jou - Carry Roozmond (directeur-bestuurder Ingrado)
 - Interprofessionele samenwerking in verbinding met jongere en ouders; wat werkt echt? - Chaja Deen (Nederlands Jeugdinstituut)
 - Jongeren met psychische problemen in het Voortgezet Onderwijs: van signalering tot begeleiding - Lindy Beukema (UMCG en Hanzehogeschool Groningen)
 - Teamleergesprek Kindermishandeling en huiselijk geweld - Charlotte Dopper (Nederlands Jeugdinstituut)
 - Thuiszitterspact: wat te doen als het echt lastig wordt? - Bart van Kessel (Gedragswerk)

Alle sprekers hebben hun medewerking belangeloos toegezegd, de kosten komen voort uit de huur van de locatie, de catering en de presentjes voor de sprekers.

- De inzet van de kartrekker van het Thuiszitterspact (de adjunct-directeur van SWV VO Groningen Stad). Alle partijen zijn akkoord gegaan met het bekostigen van deze inzet voor een dagdeel in de week vanuit VSV-middelen. Dit is voor 14 maanden (vanaf mei 2019), in totaal € 12.516 in rekening gebracht.

Hieronder is het totaaloverzicht aan kosten opgenomen en de kosten per deelnemende organisatie aan het Thuiszitterspact.

Kostenoverzicht Thuiszitterspact 2018-2020				
Nr.	Datum	Kosten	Bedrag €	Betaald door/uit
1	11-feb	Andy Lloyd reis en verblijf	€ 892,00	SWV VO Groningen Stad
2	11-feb	Andy Lloyd/CFC Het Kasteel	€ 993,43	Noorderpoort
3	24-sep	Vervolg Andy Lloyd Het Kasteel	€ 637,65	gemeente Groningen
4	14-nov	Dag AOJ-teams Hanzeplaza	€ 5.791,31	SWV VO Groningen Stad
5	14-nov	cadeaubonnen sprekers AOJ dag	€ 375,00	SWV VO Groningen Stad
6	14-nov	presentjes sprekers AOJ dag	€ 320,00	gemeente Groningen
7	t/m juli 2020	inzet coördinator Pact	€ 12.516,00	VSV-middelen (€ 894 p/m)
Totaal			€ 21.525,39	

Tabel 14. Kostenoverzicht Thuiszitterspact periode juni 2018 - juli 2020

Totaal per organisatie		
1	SWV VO Groningen Stad	€ 7.058,31
2	Noorderpoort	€ 993,43
3	gemeente Groningen	€ 957,65
4	WIJ	€ -
5	GGD	€ -
6	vanuit VSV-middelen	€ 12.516,00
		€ 21.525,39

Tabel 15. Kostenoverzicht per deelnemende organisatie Thuiszitterspact

Conclusies en aanbevelingen

Evaluatieve concluderende opmerkingen

De thuiszittersproblematiek is, ondanks de landelijke impulsen van het afgelopen schooljaar, een weerbarstige gebleken. Het is en blijft een lastig thema om werkelijk grip op te krijgen. De onderlinge landelijke vergelijkbaarheid van gegevens is complex, vanwege verschillende definities en manieren van registreren in de verschillende regio's.

Tegelijkertijd hebben we veel bereikt: de thuiszitters zijn veel beter in beeld, we slagen er in om leerlingen en jongeren weer terug te leiden naar school en we werken veiliger (AVG proof). Daarnaast kunnen we elkaar als partners in het Thuiszitterspact beter en sneller vinden en leren we steeds beter elkaars taal te verstaan. In die zin zouden we willen parafraseren op de titel van de evaluatie van de Wet op het basisonderwijs na de implementatie in de jaren '80: "Zo hard gelopen en toch nog zo ver te gaan". Er is veel werk verzet, er is hard gelopen, samen op gelopen, maar er is ook nog steeds aardig wat werk te verzetten en te verbeteren.

Kijkend naar de afgelopen twee jaren Thuiszitterspact kunnen we stellen dat het als een knelpunt is ervaren dat we geen staande projectorganisatie hebben maar slechts een stuurgroep. Zoals in de evaluatie van het 1ste jaar reeds gememoreerd, hebben we tijdens een werkbezoek aan de gemeente Amsterdam gezien dat zij een omvangrijke projectorganisatie hebben neergezet. Wij hebben daar bewust niet voor gekozen omdat we het 'lean & mean' wilden houden en niet teveel middelen in projectmanagement en coördinatie wilden steken. Dat heeft ertoe geleid dat we met zeer weinig overhead hebben kunnen werken met een stuurgroep en af en toe een tijdelijke werkgroep op thema. De keerzijde van die keuze is dat het soms onvoldoende lukt om deelprojecten en activiteiten tijdig te laten voorbereiden en/of uit te voeren. Door binnen de stuurgroep trekkers aan te wijzen op deelgebieden en door meer aansluiting te zoeken bij bestaande werkgroepen (zoals bijv. de werkgroep verdiepend verzuim in het VO) hebben we dit probleem wel redelijk kunnen tackelen. Ook hebben we als stuurgroep gemerkt dat we, naast een uit te voeren activiteitenplan, ook te maken met de (urgente) actualiteit rond thuiszittersproblematiek. Dit maakte uit dat geplande uitvoering van de activiteiten soms onder tijdsdruk kwam te staan.

Tot slot willen we de coronacrisis vanaf maart 2020 noemen. Enerzijds is dit als een bedreiging ervaren voor alle jongeren in een kwetsbare positie en dus ook voor de thuiszittende leerlingen en jongeren: hoe houden we zicht op de veiligheid van deze leerlingen en jongeren, hoe zorgen we ervoor dat we met alle jongeren - maar zeker met de meest kwetsbare - in contact blijven?

Anderzijds hebben we gezien dat de crisis ook een enorme 'boost' heeft gegeven aan het vormgeven van afstandsonderwijs. Scholen in PO, VO en MBO hebben in heel korte tijd serieus werk gemaakt van het online lesgeven en hebben daar forse stappen in gezet. In die zin is het ook een kans om dit in de nabije toekomst te blijven inzetten voor leerlingen en jongeren waarbij het tijdelijk ingewikkeld is om naar school te komen.

Aanbevelingen aan de bestuurders binnen het Thuiszitterspact

Vanuit de eigen evaluatie, maar ook gezien de landelijke impulsen, vinden we het belangrijk om het goede werk van de stuurgroep van het Thuiszitterspact een vervolg te geven. Zoals hierboven reeds aangegeven is er aardig wat werk verzet, maar het is zeker nog niet af. Hieronder doen we verschillende aanbevelingen aan de besturen binnen het Thuiszitterspact:

1. Geef de stuurgroep Thuiszitterspact de opdracht om een nieuw activiteitenplan voor de projectperiode 2021-2023 te schrijven. Daarin blijft centrale ambitie van het Pact overeind: *vanaf augustus 2023 mag geen enkel kind of jongere onder de 18 jaar langer dan drie maanden thuiszitten zonder een aanbod van passend onderwijs en/of zorg*. Dit doen we door middel van:
 - het intensiveren van de samenwerking tussen de betrokken partijen;
 - elkaar aanspreken op verantwoordelijkheden;
 - en verbinding in de gehele onderwijsketen realiseren (PO, VO en MBO).
 En vertaald in de vijf eerder genoemde statements als kapstok voor het plan.

2. In het nieuwe plan worden in elk geval de zaken meegenomen die in de huidige projectperiode nog niet uitontwikkeld zijn, zoals o.a.:
 - a. het organiseren van doorzettingsmacht (binnen het onderwijs en in de verbinding met de gemeente/jeugdhulp);
 - b. het opstellen van een privacyconvenant voor alle partners binnen het Thuiszitterspact;
 - c. een vervolg van het pilotproject Jouw Ingebrachte Mentor (JIM);
 - d. acties om ervaringsdeskundigen beter te betrekken (ouders, (ex-)thuiszittende leerlingen/jongeren) via o.a. interviews met (ex-)thuiszittende jongeren via Jimmy's;
 - e. nader onderzoek naar effectieve aanpakken van thuiszitters via het International Network for School Attendance (INSA, <https://www.insa.network/netherlands>) en het deelnemen aan het landelijk kennisteam schoolweigering (LECSO);
 - f. het blijven benutten van het potentieel van 'online' afstandsonderwijs voor die doelgroep thuiszitters die hier baat bij heeft (hiervoor is een nadere analyse nodig).

3. Het verzoek aan de besturen van de deelnemende organisaties om de evaluatie terug te leggen in de eigen organisatie om input te verzamelen voor het nieuwe activiteitenplan 2021-2023 van het Thuiszitterspact.

4. Geef de stuurgroep Thuiszitterspact de nadrukkelijke opdracht om een verbinding te leggen tussen het Thuiszitterspact en de Transformatieagenda/Werkagenda Stad en de ontwikkellijn 'aansluiting onderwijs-jeugdhulp' daarbinnen. We zoeken hierbij aansluiting bij de verschenen Kamerbrieven op dit thema, de landelijke aanpak 'Met Andere Ogen' en landelijke initiatieven rond het Thuiszitterspact. Een eerste aanzet daartoe is in een separaat memo beschreven (memo 'verlenging en verbreding opdracht Thuiszitterspact juni 2020').

5. Met de verbinding van de werkagenda Stad en de ontwikkellijn 'aansluiting onderwijs-jeugdhulp' daarbinnen wordt de inzet van de kartrekker van het Thuiszitterspact uitgebreid naar een dag in de week (0.2 fte, € 22.000). Verzoek is dit te faciliteren uit de middelen van het Transformatiefonds voor de duur van de tweede projectperiode tot augustus 2023.

